

Lausunto

31.08.2022

VN/1364/2021

Asia: VN/1364/2021

Ehdotus kulttuuriperintöstrategiaksi

Lausunnonantajan lausunto

Mikä on näkemyksenne strategian tavoitteista ja toimenpidelinjauksista yleisesti?

Tavoitteiden painotukset vastaavat ajankohtaisesti yhteiskunnan murrosta. Arvot kuten kestävyys, moninaisuus ja yhdenvertaisuus kuvaavat kokonaisvaltaisesti sitä suuntaa, johon pitää pyrkiä kulttuuriperinnön vaalimisen ja säilyttämisen viitekehyksessä.

Ihmisten ja yhteisöjen omistajuus, vastuu ja osallistumismahdollisuudet kulttuuriperintöön, kulttuuriperintö osana ekologista kestävyttä, osaamisen ja oppimisen tukeminen ja vahvistaminen sekä kulttuuriperinnön taloudellisen potentiaalin kestävä hyödyntäminen ottavat laajasti huomioon yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan tarpeet.

Lisäksi tavoitteissa huomioitua osa-alueita tieto ja taidot, digitaalisuus, alueellisuus, paikallisuus sekä kansainvälisyys nostavat hyvin esiin monipuolisen ja elävän kulttuuriperinnön, joka on toisaalta stabiili ja toisaalta hyvinkin moniulotteinen ja muuttuva. Tietoisuus yhteiskunnan moninaisuudesta rikastuttaa käsityksiä yhteisestä kulttuuriperinnöstämme on erityisen tärkeä linjaus. Tietoisuuden lisääminen= ammattilaisten koulutus, viestintä ja erilaiset tapahtumat joiden tehtävänä on nostaa esiin kulttuuriperinnön käyttöä osana sivistystä.

Mikä on näkemyksenne strategian tavoitteista ja toimenpidelinjauksista oman toimialanne tai tehtävänne näkökulmasta?

Audiovisuaalisen sisällön äärelle pääsy ja oma tuottaminen osana erilaisia opetus -ja ohjaustilanteita tulee tehdä mahdollisimman helpoksi ja saavutettavaksi eri ikäisille.

Kommenttinne lukuun 5.1

Tekijänoikeuksista, yksityisyyden suojasta ja itsemääräämisoikeudesta tiedottaminen tulee lisätä systemaattisesti opetussisältöihin laajasti eri-ikäisten keskuudessa ja eri ikäisten kriittisen

medialukutaidon valmiuksia tulee parantaa: tähän koulutustyöhön tulee resursoida riittävästi, jotta laadukkaan kulttuuriperinnön siirtäminen sukupolvilta toisille säilyy. Riippumattomia ei-kaupallisia digitaalisia alustoja tulee kehittää ja resursoida niiden ylläpitämiseen.

Resilienssin vahvistamisessa luova toiminta, kriittisen medialukutaidon vahvistaminen ja tulkinta taidot yleisesti tulee nostaa esiin vahvasti erilaisissa yhteyksissä kulttuurin tuottamisen ja kokemisen äärellä. Yksilöiden oma toimijuus ja tekijyys kulttuurin tuottajina tulee tunnistaa laajasti oppimisen resurssina.

Avoin ja saavutettava kulttuuriperintö tarjoaa identiteettien rakennusaineita: erilaisten ihmisten tarinat, tavat, esineet ja muut aineistot tulevat näkyviksi. Elokuvataide ja audiovisuaalinen kulttuuri tarjoaa ikkunoita moniin todellisuuksiin, joita kriittisesti tulkitsemalla ymmärrys ympäröivästä todellisuudesta kasvaa. Yksilöt löytävät myös samaistumis pintaa ja koheesio yhteiskunnassa vahvistuu yhteisen tekemisen kautta.

Yksilön sosioekonominen asema, etninen tausta, ikä, kieli, tai jokin rajoite ei saa olla esteenä kulttuuriperinnön äärelle pääsemisessä. Paikallisuus ja lähiympäristössä toimiminen ovat merkittäviä kulttuuriin kiinnittymisen pisteitä, joita tulee nostaa laajasti esiin.

Kommenttine lukuun 5.2

Toimialan tulee huomioida paremmin henkisen hyvinvoinnin vahvistaminen ja vaaliminen. Kulttuuriperintö on osa hyvinvointia. Nuorempi sukupolvi tiedostaa hyvin kestävään elämään tarvittavat toimenpiteet, mutta kokee, ettei niitä huomioida poliittisessa päätöksenteossa riittävästi. Yhteiskunnan tuotantotalouden muutokset maataloudesta jälkitekolliseksi on tuonut tietysti mukanaan erilaisen tavan toimia. Nyt tietotyö, alustataloudet ja luova talous luovat osaltaan uudenlaista toimintakulttuuria, jossa yksilöllä on paremmin mahdollisuuksia tuoda omaa kulttuuriaan esiin.

Kommenttine lukuun 5.3

Harrastusmahdollisuuksien lisääminen lähellä on erittäin tärkeää, jolloin mahdollisuudet omaehtoiseen, mutta myös ohjattuun toimintaan kulttuuriperinnön äärellä voidaan taata. Omien vahvuuksien ja kiinnostusten kohteiden nostaminen esiin audiovisuaalisen tuottamisen kautta vahvistaa yksilön minäpystyvyyden tunnetta ja sillä on suora yhteys laajemmin kuulumisen tunteeseen yhteiskunnassa. Mediakasvatus ja audiovisuaalisen kulttuurin menetelmät tarjoavat hyvät mahdollisuudet vahvistaa yksilöiden omaa kokemusta kuulumisesta yhteisöön ja yhteiskuntaan.

Sukupolvien välistä oppimista tulee vahvistaa, jotta kulttuuriperintö näyttäytyy kaikille omana kulttuurina. Eri ikäiset arvostavat varmasti erilaisia asioita omassa ajassaan, mutta oppiminen toisilta sukupolvilta lisää moninaisuuden ymmärtämistä ja sitä kautta yhdenvertaisuutta. Kriittinen medialukutaito katsoo kulttuurituotteita tulkiten representaatiota, ei niinkään sisältöjä arvottavasti.

Kommenttinne lukuun 5.4

Uudet teknologiat mahdollistavat kettärän ja elämyksellisen audiovisuaalisen tuottamisen. Luovan talouden aikakaudella on erittäin tärkeää huomioida loppukäyttäjän maksuttomat mahdollisuudet päästä kulttuuriperinnön äärelle ja varmistua tietosuojasta.

Mikä on näkemyksenne strategian yhteiskunnallisista ja taloudellisista vaikutuksista?

Nostamme esiin osallisuuden lisäämisen ja monimuotoisuuden tunnistamisen tärkeimpinä hyvinvointia lisäävänä ja kulttuuriperintöä vaalivana tavoitteena, joilla on pitkäkestoiset vaikutukset yhteiskunnassa. Digitaalisten palveluiden lisääminen ja niistä tiedottaminen laajasti erilaisten ryhmien käyttöön tulee huomioida vahvasti.

Mahdolliset muut strategiaehdotusta koskevat huomionne.

-

Strategian valmistumisen jälkeen on tarkoitus laatia erillinen toimeenpanosuunnitelma. Pidättekö tätä tärkeänä? Jos kyllä, niin miksi?

Kyllä, toimeenpanosuunnitelma on erittäin merkittävä askel strategian toteutumisessa ja laadun takaamisessa. Toimeenpanosuunnitelmassa tulee selkeästi esittää tahot, jotka valtuutetaan hoitamaan heille määrättyä tehtävää ja tehtävälle resurssoidut varat. Suunnitelma toimeenpanon seurannasta ja arvioinnista tulee myös esittää. Lisäyksenä ehdotamme, että toimintaympäristön muutokset nopealla aikataululla tulee ottaa huomioon toimeenpanosuunnitelmissa.

Millaisia osallistamisen tapoja haluaisitte toimeenpanosuunnitelman laatimisessa käytettävän?

Toimijakentälle kohdennettu kysely omista toimeenpanosuunnitelmista ja vastausten pohjalta yhteinen kutsuvierastilaisuus, jossa ryhmissä tuotetaan vielä konkreettisemmin toimenpiteet neljän linjauksen alle: 1. ihmisten ja yhteisöjen omistajuus, vastuu ja osallistumismahdollisuudet 2. luonto ja ilmastonmuutos 3. osaamisen ja oppimisen tukeminen ja vahvistaminen sekä 4 kulttuuriperinnön taloudellisen potentiaalin kestävä hyödyntäminen.

Moniammatillisen yhteistyön menetelmiä painottaen toimialakenttä jaetaan ennen tilaisuutta neljään ryhmään.

Millaisena näkisitte oman tai edustamanne tahon roolin strategian toimeenpanossa?

Järjestömme rooli yksilöiden osallisuuden, toimijuuden ja tekijyyden vahvistamisessa on tärkeä kansallisessa ja kansainvälisessä kentässä. Edistämme ennen kaikkea strategian osaa 3. osaamisen ja oppimisen tukeminen ja vahvistaminen. Työskentelemme elokuvataiteen ja audiovisuaalisen kulttuurin toimialalla ruohonjuuritasolla matalan kynnyksen toiminnassa eri ikäisten kanssa ja koulutamme kasvatustalon ammattihenkilöitä sekä tuotamme lasten ja nuorten kanssa omaa audiovisuaalista kulttuuria osana mediakasvatusta. Järjestömme tehtävänä näkisimme kuntien kulttuurikasvatussuunnitelmiin on tuotettavan laadukkaan sisällön tuottamisen. Yhteistyötä Kansallisen audiovisuaalisen instituutin kanssa lähdetään vahvistamaan ja luodaan Osallisuuden työkalu ja työpajatoiminta (esimerkiksi mobiilisovellus, AR-sisältö, digialusta, työpajoja osana KAVIn arkistoja ja Elokuvapolkua). Digitaalisen työkalun käyttöä ja hyödyntämistä arjessa ja ohjauksessa lähdetään systemaattisesti kouluttamaan ja viestitään sen mahdollisuuksista. Kulttuurikasvatussuunnitelmiin pitää nostaa enemmän esiin audiovisuaalista kulttuuriperintöä, ja sitä miten elokuva yhdistää ihmisiä ympäri maailman tuoden erilaisia representaatioita esiin. Työkalun tavoitteena on lisätä tietoisuutta arkistoidusta kulttuuriperinnöstä osana kulttuurikasvatussuunnitelmia, mutta myös luoda kuvaa yksilöiden tekemästä monialaisesta kulttuurista omassa lähiyhteisössään tuoden monenlaiset kulttuuriperinnöt esiin.

Önlen Kaisa

Mediakasvatuskeskus Metka - Centralen för Mediefostran Metka -

Mediametka ry